

— 'Στήν εὐχή μου, δύστυχη, στήν εὐχή μου, ἀγαπημένο μου παιδί.

— 'Αφίνω.... σ' ὅλους.... γειά.... Εὐχαριστῶ.... Θεέ μου!.. εἶπεν ἡ δυστυχὴς Κωνσταντίνᾳ καὶ ἡ ψυχὴ της ἀπέπη.

Ἐν ἑτοῖς περίπου μετὰ τὰ ἀνωτέρω, τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς παρκασιμένου τῆς Ἀρίας λόφου κατεσκευασμένον νατῆριον τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, ἦν πλήρες κόσμου. Ὁ γέρον ποιμὴν Μῆτσος καὶ τὰ ἐπιζήσαντα τέκνα του, συναθροίσαντες τὰ ὅσα τῶν ἐτέρων τέκνων του, τῶν φρονεθέντων καὶ τεθαμμένων εἰς διάφορα μέρη τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἀττικῆς, ἐθαψαν αὐτὰ παρὰ τὸ νατῆριον καὶ ἐτέλεσαν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς των. Πάντες οἱ χωρικοὶ συνελπούντο ἐκ καρδίας τῷ γέροντι ποιμένι, ἐκφράζοντες τὸν θαυμασμόν των διὰ τὴν καρτερίαν του. Ἄμα δ' ὡς τὸ μνημόσυνον ἐπερατώθη, οὗτος, ὑψώσας τὴν χεῖρα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν κατανύξει, εἶπεν εἰς τοὺς παρισταμένους.

— Ἀδέρφια, ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἔδωκε τὰ παιδιὰ, ὁ Θεὸς μοῦ τὰ ἔπῃρε. Τὸν εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα μ' ἔφθασε, τὸν εὐχαριστῶ ἀκόμα, γιὰτὶ οὐλα ἔπεθαναν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι. Ἔτσι πρέπει νὰ εἶνε, ὅσοι θέλουνε ἐλεύτερη πατρίδα καὶ ἀγαποῦν τὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ μα. Τώρα ἔχω νὰ κάμω μιὰ παραγγελιά τῆς θυγατέρας μου. Ἐλα ἔδω ἀδερφέ Γιάννη, μοῦ δίνεις τὴν Γαρουφαλιά, γιὰ τὸ παιδί μου, τὸ Σπύρο μου;

— Μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου.

— Σπύρο, δός το χέρι σου στὴν Γαρουφαλιά.

Ὁ Σπύρος μετὰ χαρᾶς ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ ἔλαβε τὴν δεξιάν τῆς Γαρουφαλιάς, ἥτις καταπύρφυρος ἐξ αἰδημοσύνης, ἔνευε κατὰ γῆς.

— Νά ἔχετε τὴν εὐχή μας, εἶπον ἐν ταύτῃ οἱ δύο γέροντες καὶ ἡ μήτηρ τῆς Γαρουφαλιάς, καὶ πάντες ἐξῆλθον τῆς ἐκκλησίας κατατυγκεινημένοι.

Τὴν τρίτην Κυριακὴν τῆς λαμπρᾶς τοῦ αὐτοῦ ἑτοῦς, ἡ Ἀρία ἦτο εἰς ἀναστάσει. Ἡ ντουφεκιὰς, τὰ νταούλια καὶ τὰ βιολιά ἤκούοντο μέχρι τοῦ Ναυπλίου. Πλεῖστοι ὅσοι ἐκ τῶν περὶ χωρίων, καὶ ἰδίως αἱ γυναῖκες, ἔσπευδον πρὸς τὴν Ἀριαν, ἄλλοι μὲν ἔχοντες προηγουμένην πρόσκλησιν μὲ κανέλλα καὶ γαρούφαλα, ἄλλοι δὲ, ἵνα ἱκανοποιήσωσι τὴν περιέργειάν των. Οἱ τελευταῖοι, ἡ τινὲς τούτων, ἠρώτων τὸ αἶτιον τῆς χαρᾶς τῆς Ἀρίας, καὶ

— Παντρεύεται ἡ Γαρουφαλιά, ἡ πιὸ ὡμορφ τοῦ χωριοῦ, μὲ τὸν ἀσκήν Σπύρο τὸ γυιὸ τοῦ γερω-Μήτρου, ἀν θέλετε ἐλάτε στῆς χαρᾶς τους, ἐλάμβανον ὡς ἀπάντησιν.

Ν. Α. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΥΛΑΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ

(Ἀναμνήσεις Ἰταλικαί)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, εἶνε τὰ ὑπνωτήρια, τὰ ἐργαστήρια, τὰ νοσομεῖον, τὰ δωμάτια τῶν μοναχῶν, τὸ γραφεῖον τῆς διευθύνσεως, τὸ ὑλικὸν τοῦ σχολείου.

Οἱ κοιτῶνες εἶνε εὐάεροι, μὲ κλῖνς καθαρὰς, εἰς ἴσην ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν τεθειμέναις καὶ ἐπιμελῶς ἐστρωμέναις διὰ καθαρῶν σινδονῶν καὶ καλυμμάτων. Τὰ στρώματα εἶνε ἀχύρινα καὶ ἀερίζονται καθ' ἐκάστην.

Ἐκαστον κοιτῶνα, ἐπισκέπτεται περιοδικῶς τὴν νύκτα, μία τῶν ἀδελφῶν. Πολλάκις κοιμάται ἐν αὐτῷ. Ἐν ἐκάστῳ κοιτῶνι ὑπάρχει νιπτήρ. Ἐν μέρει τοῦ κοιτῶνος εἶνε κεχωρισμένον διὰ λεπτοῦ λευκοῦ μαρμάρου, ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου ὕψους. Ἦτο τὸ μέρος καθαρῶτατον καὶ ὁ προορισμὸς του δυσνόητος· ἐνῷ ἤμην ἐκεῖ καὶ τὸν παρετήρουν, ἡ ἐδηγὸς, μαντεύσασα τὴν ἀπορίαν, μ' ἐκφράσιν καταδήλου εὐχαριστήσεως: «Εἶνε διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν γυναικῶν», μοι εἶπεν· καὶ τότε ἀκόμη οὐδεμίαν ἠσθάνετό τις ἀποστροφῆν. Οὔτε ὁσμὴ ἐλαχίστη, οὔτε κηλὶς, οὔτε ἄλλο τι, ἐπρόδιδε τὴν εὐτελεῆ ἀποστολὴν τοῦ χωρίσματος. Τοιαύτη ἡ καθαριότης.

Εἰσῆλθον εἰς τὰς αἰθούσας τῆς ἐργασίας. Μεγάλαι καὶ εὐρύταται δωμάτια.

Αἱ κατὰ δίκαιον ἐχαιρέτισαν ἡσύχως καὶ ἀνηγέρθησαν. Ἡ κατὰ τ' ἐργασίαν ἐξηγουσα τὸ Εὐαγγέλιον ἀδελφῇ, (ὡς γίνεται καὶ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ) ἄμα τῇ εἰσοδῷ μου εἰσήγησε καὶ προσηγόρευσεν. Μία ἡ δύο ἀδελφαὶ ἐπιτηροῦσι τὴν ἐργασίαν.

Παρετήρησα τὰς καταδίκους καὶ ἦσαν ὅλαι ὑγιεῖς. Πῶς νὰ μὴν εἶνε, ἀφοῦ ζῶσιν ἐν τόσῃ καλῇ διαίτῃ καὶ καθαρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ;

Ἐκέντων διάφορα ὑφάσματα μὲ ἀρχετὴν λεπτότητα. Ἐρραπτον καὶ ἐπλεκον. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ἐπιβάλλεται αὐταῖς ἡ σιωπὴ, ἵνα ἀκούηται ἡ διδασκουσα. Καθ' ὅρισμέναις ὥρας τὴν ἡμέραν, ἐν τῇ ἰδίᾳ αἰθούσῃ, διδάσκονται γράμματα.

Μοι ἐδειξαν διάφορα ἐργόχειρα καὶ τὴν ἀποθήκην τοῦ ὑλικοῦ τῆς ἐργασίας. Πολλάκις εἰς τὴν φυλακὴν αὐτὴν ἀνατίθεται ἡ κατασκευὴ ὀλοκλήρων προικῶν.

Αἱ κατὰ δίκαιον ἐφαίνοντο θέλουσαι μάθωσι τὴν ἐκ τῶν καλῶν ἐργοχειρῶν τῶν ἐντύπων, καὶ δὲν παρέειπα νὰ ἐπαινέσω αὐτὰς διὰ τὴν τάξιν των.

Ὅλαι εἶναι ἐνδεδυμέναι ὁμοιομορφῶς δι' ὑφάσματα βαμβάκερου χονδρᾶ καὶ βαθέως κυανοῦ χρώματος.

Τὸ κεντ. τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας τῶν κατὰ

δίκων, χρησιμεύει πρὸς ἀνακούφισιν τῆς δαπάνης τοῦ κράτους, τὸ ἕτερον ἡμῖν φυλάσσεται, ἵνα δοθῇ αὐταῖς κατὰ τὴν ἐξοδὸν τῶν.

Πολλὰ εἶπον τῇ ὁδηγῷ μου, περὶ τῆς κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τοῦ γεῦμα διδασκαλίας. Συνωμολόγει, ὅτι δὲν προσέχουν, ἀλλ' ἐφρόνει, ὅτι μένει ἐκ τοῦ συνόλου μικρὸν διδασκαλίας ποσὸν, ἀνοικτὸ μὲν τὰς ἐρεπωμένας ἐκεῖνας; ψυχάς.

Ἴσως μόνον.

Ἀνέβην εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Πρὸ αὐτοῦ εἶνε δωμάτιον καλόν, πρὸς ἐξέτασιν τῶν κατὰδίκων κατὰ τὴν ἱατρικὴν ἐπίσκεψιν. Παρ' αὐτῷ μικρὸν φαρμακεῖον, ἐν ᾧ αἱ ἀδελφαί, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἱατροῦ, παρασκευάζουσι τὰ φάρμακα. Εἰσὶν ἀδελφαί, γινώσκουσαι νὰ ἐκτελῶσι συνταγὰς.

Δύο, ἂν δὲν ἱπατῶμαι, εὐρυχωρίτατα καὶ λίαν εὐάερα δωμάτια χρησιμεύουσιν ὡς νοσοκομεῖον ὑπὲρ τὰς κλινὰς ὅλας μικροὶ ἐσταυρωμένοι. Αἱ νυκτεριναὶ τραπέζαι, ἐνόμιζέ τις, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρεδόθησαν ὑπὸ τοῦ τεχνίτου. Τὰ καλύμματα καὶ αἱ σινδόναι τῶν κλινῶν ἦσαν ὡς χιτὼν λευκαί.

Μία τῶν ἀσθενῶν, νέα κόρη, ἐφαίνετο φθισικῆς διανύουσα τὴν ἀγωνίαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Ἀδελφὴ παρκαθήμενη, τὴν ἀφρίζεν ἡρώχως.

Ἡ ὁδηγός μου, πλησιάζασα, τὴν ἐγχειρίτισε, τὴν ἐθώπευσε, καὶ ἐνθαρρύνουσα αὐτήν, «Θάρρος, ἀδελφὴ, τῇ εἶπε, θὰ ἐξέλθῃς ταχέως».

— Καὶ ποῦ νὰ ὑπάγω τώρα πλέον! ἐψέλλισεν ἡ ἀτυχὴ: ἡ δὲ ὁδηγός, μακρυνομένη, μοὶ εἶπε γαλλι-στί, χαμηλοφώνως: «Θὰ ἐξέλθῃ, ἐάν ζήσῃ».

— Φαίνεται ἐτοιμοθάνατος, τῇ εἶπον καὶ διατὶ κατεδικάσθη:

— Εἶνε ὑπόδικος, τὴν ᾠδήγησαν ἐδῶ ὡς πύσχουσαν. Ὅρανή, κατηγορήθη ὑπὸ τῆς νύμφης αὐτῆς, νυμίζω, ἐπὶ κλοπῇ, καὶ κατὰ τὴν ἀνακριτὴν εἶνε ἄθωα. Ποῦ δύναται νὰ ὑπάγῃ, ἡτισταμένη ἤδη, καὶ ἂν ἡδύνατο νὰ ἐξέλθῃ; Παρεκαλέσαμεν τὸν ἀνακριτὴν, ἐξηκολούθησε, ἐάν τῷ ὄντι ἐπρόκειτο ν' ἀπαλλαγῇ, νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκδούσιν τοῦ βουλευ-ματος, ἵνα λάβῃ, πρὸ τοῦ θανάτου τῆς τοῦλάχιστον, τὴν ἐπίσημον βεβαίωσιν τῆς τιμιότητός της.

Δὲν ἐζήτησα ἄλλο. Πόσα τοιαῦτα δρῶντα ἔχει ἡ προφυλάκις! Πόσα δέ, ἡ ἀπατωμένη δικαιοσύνη.

Ἐν τῇ αὐλῇ εἶδον μικρὸν, ξανθόν, εὐχρυν, ζω-ρὸν, κοράσιον χαριέστατον καὶ καθαρότατον, κρατού-μενον ὑπὸ γραίας καταδίκου.

Ἡ ὁδηγός μου τῷ ἀπήντησε δύο θωπευτικὰς λέ-ξεις, διερχομένη.

— Τοῦτο δέ; ἡρώτησα.

— Ἔχει πατρίδα τὴν φυλακὴν, μοὶ εἶπεν.

Τὴν παρετήρησα καὶ τὸ ἡνώησεν.

— Ἐγεννήθη τὸν τρίτον μῆνα ἀπὸ τῆς φυλακί-σεως τῆς μητρὸς του, μοὶ εἶπε, πονήρως μειδιῶσα.

Προσεποιήθη, ὅτι δὲν ἐννύησα τῆς προσθήκης τὸν ἀπώτερον λόγον, καὶ ἡρώτησα ἂν συνέχεται μὲ τὸ ἐγκλημα τῆς μητρὸς ἢ τῆς γυναικὸς του.

— Δὲν γνωρίζω, ἀπάντησε καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν.

Κατὰ τὰς πληροφορίες, ἃς ἐζήτησα πρὸς τῆς

ὁδηγοῦ μου, ἠθέλησα νὰ μάθω, ἂν ὑπάρχωσι πολ-λαὶ κατὰδικοὶ, καθ' ὑποτροπὴν φυλακισθεῖσαι. Ἡ ὁδηγός μου ἡγνώνει νὰ μοὶ ἀπαντήτῃ ἀκριβῶς. Μοὶ εἶπε μετὰ δισταγμοῦ, ὅτι εἶνε ὀλίγαι, ἀλλ' ἐφάνη δυσανασχετοῦσα καὶ ἡρυσίασε.

Θέλων νὰ τὴν δικαιολογήσω, παρετήρησα, ὅτι ἴσως δὲν στέλλονται ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τῶν φυλακισομένων, ἐκ μέρους τῆς εἰσαγγελίας.

— Ὅχι, μοὶ εἶπε μετριοφρόνως, κρατοῦμεν βι-βλίαν μὲ ἀκριβεῖς σημειώσεις καὶ ἔδει νὰ τὸ γνωρίζω.

— Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον, τῇ εἶπα.

— Σπουδαιότατον, ἐπέμεινε, οἶνεὶ πεισμοθεῖσα καθ' ἑαυτῆς. Ἀλλως, ἀγνοοῦμεν τοὺς καρπύς τοῦ ἰδρύματος. Δὲν σὰς εἶπα, ὅτι ἡ διευθύντρια θὰ τὸ ἐγνώριζε.

— Ἀλλ' ἐάν σεῖς ἐγνώριζατε ὅτι ἠθέλατε ἀνα-πληρῶσθαι τὴν διευθύντριαν, θὰ ἐγνώριζατε πλείονα καὶ ἀκριβεστάτα.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν, Ὅποσδήποτε πρέπει καὶ ἄλλα νὰ σπουδάσω.

— Ἔχετε τόσον γόνον νὰ μάθητε... ἐνώπιόν σας.

Μ' εὐχαρίστησε διὰ μειδιήματος.

Ἡλλαξά θυμλίαν καὶ ἡρώτητα, ἂν διὰ τὰς χά-ριτας συμβουλεύονται τὴν διευθύντριαν.

Μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἀνευ γνώμης αὐτῆς δὲν ἀπο-νέμεται χάρις, καὶ ὅτι αὕτη δὲν συνιστᾷ ἂν δὲν ἐρωτήτῃ τὰς ἀδελφάς. «Ἐκ τούτου καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἡμῶν ἐπὶ τῶν κατὰδίκων», προσέθηκε.

— Ἀληθῶς, διαυγεστέραν πηγὴν, δὲν ἡδύνατο νὰ εἴ, ἢ ἡ Κυβέρνησις, ὅπως ἀντλή, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ προνομίου, τῇ εἶπα.

— Εἶνε βέβαιον, μοὶ εἶπε, δεχομένη τὴν φιλο-φρόνησίν μου, ὅτι εὐσυνειδήτως γνωμοδοτεῖ πάν-τοτε ἡ ἀδελφὴ ἡγουμένη.

VI

Ἦτο καιρὸς ν' ἀπέλθω.

Καθ' ὅλην τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ καθαρωτάτου καὶ τακτικῆς τάτου καταστήματος, ἡ ὁδηγός μου μοὶ ἐ-δίδε τὰς πληροφορίες δι' ὅρους προδίδοντας τὴν ἐν-δόμῳ ἐν εὐχαρίστησιν, ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ ἐντυπώσει, ἂν ἐπροξένουν οἱ καρποὶ τῶν κόπων αὐτῆς καὶ τῶν συναδέλφων της. Ἡ ἀγαθὴ ἐντύπωσις αὕτη, αὕτη ἡ ἐνδόμυχος εὐχαρίστησις αὐτῶν, εἶνε ἡ μόνη ἀντα-πόδοσις τῶν θυσιῶν των, ἡ μόνη ἀμοιβή, ἂν δρέπου-σιν αἱ ἀγαθαὶ νέαι αὐταί, εἰς τοιοῦτο ἔργον ἀφιε-ρωθεῖσαι, μετὰ γυναικῶν κακούργων, ἐν φυλακῇ κα-τακλειόμεναι, ἵνα ἀνακουφίσωσι τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτωλῶν. Ποία τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Εὐαγγελίου, εὔρε κρείσσονα ἐφαρμογὴν;

Ἀληθεῖς ἥρωες ὑπομονῆς καὶ θυσίας, ἀληθεῖς ἀπόστολοι κοινωνικῆς προσόδου καὶ ἡμερότητας, αἱ γυναῖκες, αἱ ἀδελφαί, αἱ ἄγγελοι αὐταί.

Εὐχαρίστησα θερμῶς τὴν ὁδηγόν μου. Τῇ εἶπον, ὅτι ἕως τότε, οὐδεμίαν δικαιολογίαν εὑρίσκα διὰ τὰς νεανίδας, αἵτινες κλείονται εἰς μονὰς, καὶ κατὰ μεῖζονα λόγον, οὔτε ἐπαίνου ἐθεώρουν αὐτὰς ἀξίας. Ἀλλὰ τὸ ἔργον αὐτῶν, ὅπερ ἐκεῖ εἶδον, οὐχὶ μόνον

δικαιολογίαν τῆς θυσίας μοι δίδει, ἀλλὰ καὶ θαυμασμὸν μοι ἐμποεῖ διὰ τὴν θυσίαν, ἣν προσφέρουν, ἀφιερῶσαι τὰς φυσικὰς καὶ ἐπικτήτους αὐτῶν πνευματικὰς ἀρετὰς εἰς τοιοῦτο ἔργον καὶ μετὰ τοσαύτης μετριοφροσύνης καὶ ἀφροσύσεως, ἐν πλήρει συναισθήσει, ὅτι τὰ κοσμοῦντα αὐτὰς προσόντα ἡδυναντο νὰ εἶνε κόσμος ζήλευτός ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Συνεχάρην αὐτάς, καὶ τὴν διευθύντριαν καὶ παρακάλεσα νὰ διαβιβάσῃ εἰς πάσας τὴν εὐχαριστήσιν μου.

Πρὸς αὐτὴν δὲ ἰδίᾳ, εἶπον, ὅτι θ' ἀποφέρω τὴν ἀρίστην μνήμην τῆς τάξεως τῶν φυλακῶν των, βαθεῖαν δὲ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ὁδηγοῦ μου.

Τῇ ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν!

Αἱ γραμμὲς αὗται εἶνε ἰχνογράφημα τῆς ἀπὸ μνήμης σωζομένης μετὰ τρία ἡδὴ ἔτη ἐντυπώσεως.

Ἐνόμισα ἥρεός μου νὰ τὰς γράψω πλέον.

Ὅτε ἐξηρχόμην καὶ ἐπέβαινα τῆς Γόνδολας, ὁ κώδων τοῦ ναοῦ ἐσήμαινε μεσημβρίαν, καὶ ὁ τοῦ δεσποτηρίου ἐκάλει τὰς καταδίκους εἰς τὸ γεῦμα.

Μέχρις οὗ ἡ γόνδολα ἔκαμψεν, ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ θυρωρὸς ἴσταντο εἰς τὴν θύραν. Τὰς ἐχαιρέτιστα μὲ ἀπόφασιν, ἂν διέλθω καὶ πάλιν τῆς Βενετίας, νὰ ἐπισκεφθῶ καὶ πάλιν τὰς φυλακὰς των.

H. E. II.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ Α'

Ἐσχάτως ἐξεδόθη ἡ γαλλικὴ μετάφρασις τῶν Ἀναμνήσεων τοῦ Λουδοβίκου Σνάϊντερ, ἀναγνώστου τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλιέλμου Δ', καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α', ἐπὶ ἔτη μακρὰ ὑπηρετήσαντος τοὺς ἡγεμόνας τούτους, καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνωρίσαντος αὐτούς. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ παρισινὸς «Χρόνος» παρέχει μικρὰν ἀνάλυσιν τοῦ βιβλίου τούτου, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ περιεργότερα ἀνέκδοτα.

Καὶ ἐν πρώτοις, ὀφείλομεν νὰ εἰπώμεν τινὰ περὶ τοῦ Λουδοβίκου Σνάϊντερ, ὅστις βεβαίως δὲν θὰ εἶνε γνωστός εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας.

Ὁ πιστὸς οὗτος ὑπνρέτης δύο βασιλέων τῆς Πρωσίας, ἦτο υἱὸς ἀγαθοῦ τινος μουσικοῦ, ἐγεννήθη δὲ ἐν Βερολίνῳ τὴν 29ην Ἀπριλίου τοῦ 1805. Ὁ μικρὸς Λουδοβίκος, ὁκταετὴς ἤρχισε νὰ παρίσταν ἑἰς τὰ θέατρα, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀναλαμβάνων τὰ παιδικὰ πρόσωπα· τῷ 1821 ὁ πατὴρ τοῦ Σνάϊντερ, διὰ τῆς προστασίας τοῦ στρατηγοῦ Βίτζελμαν, διωρίσθη ἀρχιμουσικὸς τῆς φρουρᾶς, καὶ μετ' ὀλίγον παρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλήν.

Ὁ Λουδοβίκος Σνάϊντερ τῷ 1820 εἰσῆλθεν εἰς τὸ βασιλικὸν θέατρον τοῦ Βερολίνου, τῷ δὲ 1822 ἐγένετο ἐθελοντὴς εἰς τὸ τάγμα τῶν καραβινοφόρων τῆς φρουρᾶς. Ἀγαπήσας δὲ τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα, ἐσπούδασε καλῶς τὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ γυμνάσια.

Τῷ 1833 ἱδρύσε στρατιωτικὴν ἐφημερίδα «Τὸν φίλον τοῦ Στρατιώτου.»

Τῷ 1848 ἀντίστη εἰς τοὺς ἐπαναστατικούς· μετὰ τινὰς δὲ μῆνας ἐκλήθη παρὰ τῷ βασιλεῖ Φρειδερίκῳ Γουλιέλμῳ ὡς ἀναγνώστης αὐτοῦ, καὶ τότε χρίσται ἐκτίσασθαι τὴν βασιλικὴν εὐνοίαν. Ἐγευματίζε κατ' ἀρχὰς μετὰ τοῦ ὑπασιστατοῦ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου, ἀλλ' ἔπειτα, πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τοῦ πρωθυπουργοῦ Μαντούφελ, ἐγένετο δεκτός ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ.

Ἐν τούτοις, ὁ Σνάϊντερ, προβιβάζομενος, ὠνομάσθη αὐλικὸς σύμβουλος· ἡξιώθη δὲ καὶ τῆς τιμῆς νὰ πλησιάσῃ τὴν Αὐτοκράτειραν τῆς Πρωσίας καὶ ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Γουλιέλμου, νὰ τῇ δόσῃ κάθισμα, καὶ νὰ τοποθετήσῃ προσκεφάλαιον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῆς.

Ὅταν ὁ Φρειδερίκος Γουλιέλμος ἀπέθανεν, ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος, καίτοι μὴ ἀγαπῶν τὰς ἀναγνώσεις, ἐκράτησεν οὐχ ἥττον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ τὸν Σνάϊντερ, εἰς δὲν ἀνέθεσε τὴν σύνταξιν ἄρθρων ἐν στρατιωτικαῖς ἐφημερίσι, ὡς καὶ τὴν διόρθωσιν διαφόρων λόγων αὐτοῦ, ἐκτιμήσας δὲ τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν ζῆλον του, τῷ ἐφέρετο μετὰ οἰκειότητος. Ἦκοκρύθησε δὲ τὸν ἡγεμόνα του κατὰ τὰς ἐκστρατείας τοῦ 1866 καὶ τοῦ 1870, συλλέγων πληροφορίας, κρατῶν σημειώσεις, καὶ συντάσσων, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, τὰς πρὸς τὰς ἐφημερίδας κοινοποιήσεις.

Οὕτως, ὁ Σνάϊντερ ἔζησε μέχρι τοῦ 1878, ὅτε ἀπέθανεν τὴν 17ην Δεκεμβρίου, ἀφείς εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ χειρόγραφον τὰ Ἀπομνημονεύματά του.

Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν εἶνε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους χρήσιμον καὶ ἀξιανάγνωστον. Περιέχει σελίδας πολυτίμους καὶ ἄλλας ἀνωφελεῖς, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάγνωσις πλήττει καὶ στενοχωρεῖ τοὺς ἀναγνώστας. Ἡμεῖς μεταφράζομεν τὰ ἐπόμενα, ἀφορῶντα τὸν πρωσο-αὐστριακὸν πόλεμον.

Ἐπανεύρον τὸν βασιλέα ἐν Ὀριτζ, λέγει ὁ Σνάϊντερ. Εἶχεν ἐντελῶς ἀναλάβει ἐκ τῆς ἀδιαθεσίας του, ὅπως ἐνέφανινεν ὅλον αὐτοῦ τὸ ἐξωτερικὸν παράστημα. Μόνον τὴν ἐσπέραν τῆς 4ης Ἰουλίου ἔγνω ὅλην τὴν σημαντικότητά τῆς νίκης, περὶ τῆς ὁποίας κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπίστευεν, ὅτι θὰ ἦτο τόσο ἀποφασιστικὴ. Ἡ ἀφίξις τοῦ στρατηγοῦ Γκαμπλνέντζ ἐπεκύρωσε τὴν τελευταίαν ταύτην ἐντύπωσιν.

Ἀῤῥώτησα τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, ἥποίας εἰδήσεις ἔπρεπε νὰ διαβιβάσωμεν εἰς Βερολίνον μοι ἐπέτρεψε νὰ διαβιβάσω πάσας τὰς συλλεγείσας ἄχρις ὥρας. Κατόπιν μοι ὠμίλησε περὶ τῆς θλιβερᾶς ἐντυπώσεως ἧτις τῷ ἐπροξενήθη ἐκ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ στρατηγοῦ Χίλλερ καὶ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Χέλδερφ, οἵτινες ἦσαν ἀμφοτέροι φίλοι μου ἐν Πότσδαμ. Ὁ βασιλεὺς μοι ὠμίλησεν ἐπίσης περὶ τῶν ἀπωλειῶν τοῦ πρώτου συντάγματος, καὶ κατόπιν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς συγκινήσεως προσέθηκεν: «Ὁ Θεὸς γνωρίζει, ὅτι δὲν εἰμαι ὁ αἵτιος τοῦ πολέμου τούτου! Πρέπει οἱ αὐστριακοὶ νὰ ὑπέστησαν πλήρη πανωλεθρίαν, ὥστε νὰ μοι ἀποστείλωσι τὸν στρατηγὸν Γκαμπλνέντζ. Ὅταν τὸν συνήντησα χθὲς εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης, τὸν ἐξέλαβον ὡς ἀξιωμα-